

NACKA
VATTEN
AVFALL

Nacka vatten och avfall

Verksamhetsberättelse 2022

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Verksamhetsuppföljning	4
2.1	Övergripande	4
2.2	Avfallskollektivet	5
2.3	VA-kollektivet	5
3	Måluppföljning	7
3.1	Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	8
3.2	Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	9
3.3	Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning ..	10
3.4	Verksamheten har en ekonomi i balans	12
4	Ekonomiskt resultat.....	13
4.1	Övergripande ekonomiskt resultat	13
4.2	Avfallskollektivet	13
4.3	VA-kollektivet	15
5	Personal.....	16
5.1	Personalläge	16
5.2	Sjukfrånvaro	16
5.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)	16
5.4	Personalförsörjning och kompetensutveckling	17
6	Investeringar	18
6.1	Investeringar stadsbyggnad	18
6.2	VA-investeringar (exklusive stadsbyggnad)	19
6.3	Investeringar avfall	20
6.4	Övriga investeringar	20
	Bilagor.....	21
	Bilaga 1 – Medborgarundersökning inflytande Nacka kommun 2021	22
	Bilaga 2 – Avfall web	23
	Bilaga 3 – Hållbarhetsindex (HBI)	24
	Bilaga 4 – Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner	25
	Bilaga 5 – Kundservice samtalsstatistik och kundutvärdering	26

1 Sammanfattning

I december 2021 fattade kommunfullmäktige beslut om tillkommande verksamhetsområde för dagvatten i Hästhagen efter ett föreläggande från Länsstyrelsen. Under året har en genomlysning av samtliga verksamhetsområden för dagvatten i Nacka genomförts. Utredningen färdigställs under 2023 och kommer eventuellt resultera i justeringar.

Avtal är på plats med de två entreprenörerna för tunnelbanan för reglering av hantering och utsläpp av länshållningsvatten till Nacka vatten och avfalls VA-anläggning. I avtalen regleras även de skadestånd som ska betalas vid eventuella överträdelser. Beredningsplan har upprättats med anledning av sprängningar för tunnelbanan från Jarlaberg då risk föreligger för tunnelras i bolagets avloppstunnel.

Under 2022 har bland annat upphandling av nya VA-konsulter slutförts och ramavtal finns nu med tre olika leverantörer. Avtalet har möjlighet att förlängas upp till sex gånger, vilket innebär att ramavtalet är giltigt fram till och med 2030. Dessutom har upphandling gjorts av digitala vattenmätare inklusive kommunikation och insamlingsssystem, som kommer implementeras under två till tre år samt ramavtal för lastbilstjänster.

Pilotprojektet kring byggåterbruk med Beijer har utvecklats ytterligare och tilldelades Guldtrucken 2022. Byggåterbruk samlar in olika material och det material som inte kan avyttras skickas till Nacka Gymnasiums byggutbildning i syfte att använda som utbildningsmaterial. Visst material skänks också i form av pyssel till förskolor. Utlämning av återbruk till skolor har skett vid flera tillfällen. Den mobila kretsloppscentralen har utvecklats så att återbruk både kan lämnas och hämtas. Under året har kärntaggningsprojektet färdigställts, vilket innebär digital uppmärkning av varje plats där avfall hämtas. Kärntaggningsprojektet ökar bolagets intäkter på årsbasis mellan 8 och 10 miljoner kronor.

Böcker och EPS (frigolit) sorteras numera ut på kretsloppcentralerna i Östervik och Boo. Fraktionerna materialåtervinnas istället för att energiåtervinnas, vilket leder till besparingar i behandlingskostnad som i sin tur resulterar i att klimatutsläppen minskar med 78 ton CO₂-ekvivalenter.

En av Nacka vatten och avfalls strategiska vattenanläggningar har blivit skyddsobjekt, ett beslut som fattas av Länsstyrelsen. Under året har merparten av VA-avdelningens medarbetare genomgått säkerhetsintervju och registerprovning hos Säpo i enlighet med den säkerhetsklassning som gjorts. En workshop har hållits kring olika scenarier om bolagets förmåga att nödvattenförsörja Nackaborna med fokus på utrustning och logistik med deltagare från Nacka vatten och avfall och Nacka kommun.

VA-utbyggnaden av Område G (Sydöstra Kummelnäs), Område B (Riset Sångfågelvägen) och Rörsvundsviken 2 har fortlöpt och tidplanen kunnat kortas ned med mer än ett år. Utbyggnaden har inneburit att närmare 300 hushåll fått möjlighet att ansluta till kommunalt vatten och spillvatten.

Som ett led i att minska behovet av köpt dricksvatten och avloppsrening har bolaget fortsatt fokus på tillskottsvatten och vattenförluster. Arbetet med tillskottsvatten är även viktigt för att minska risken för bräddningar och för att öka kapacitetsnyttjande i spillvattenledningarna.

Bolagets resultat innan justering av överuttag uppgår till drygt tre miljoner kronor, varav VA-kollektivet minus sex miljoner kronor, vilket är i linje med budget och avfallskollektivet uppgår till nio miljoner kronor, vilket är cirka en miljon kronor bättre än budget.

2 Verksamhetsuppföljning

2.1 Övergripande

Bolagets verksamhet klassas som samhällsviktig och 2022 har därför inneburit fortsatt fokus på säkerhetsrutiner med anledning av den ökade militära och politiska spänningen i Europa. Uppdatering av säkerhetsskyddplanen och krisorganisationen har genomförts.

Ett nytt e-handelssystem har drifsets för att på sikt uppnå högre effektivitet, lättare hitta rätt avtal och leverantörer samt köpa till rätt pris enligt avtalade villkor. Implementering och utveckling av det nya telefoni- och ärendehanteringssystemet som infördes i slutet av 2021 fortsätter. Integrering mellan ärendehanteringssystemet och kundsystemet kommer effektivisera handläggning och ärendehantering inom bolaget.

Nacka vatten och avfall fortsätter den pågående diskussionen med Nacka kommun avseende effektivare och tydligare processer och rutiner för upprättande av avtal och fakturering för gemensamma stadsbyggnadsprojekt. Överenskommelse om markavtalet träffades i augusti, men arbetet med att teckna genomförandeavtal och framtagande av underlag inför fakturering för redan genomfört arbete 2020 - 2022 är inte slutförd.

Flertalet aktiviteter för att minska avfallsmängder och öka återbruk har genomförts under året. Bland annat har en cirkulär hub öppnats i en lokal i Nacka forum under parollen "Slut cirkeln", vilken ska vara en plats där det möjliggörs för cirkulär utveckling i samverkan med andra. Dessutom har Minimeringsmästarprojektet genomförts, vilket är en tävling mellan familjer och kommuner i syfte att minska avfallsmängder enligt branschorganisationens koncept. Nacka hamnade på andraplats.

Bolaget har tagit en plats i ledningsgruppen hos Nackademin i syfte att stärka banden och etablera ett samarbete för att tidigare i rekryteringsprocessen komma i kontakt med studenter inom vårt område. Under året hade bolaget en Teknisksprångare, en Jobbsprångare samt en LIA-praktikant inom Hållbarhet.

2.2 Avfallskollektivet

Fram till 2026 styrs avfallsarbetet primärt av avfallsplanen som sätter mål och ambitioner inom området. Generellt styr avfallsplanen mot mindre miljöpåverkan och bättre servicegrad. En framgångsfaktor för att nå målen i avfallsplanen är en ökad samverkan med kommunen samt med andra aktörer inom branschen. Många av åtgärderna i planen berör byggprocessen och hur kommunen agerar vid inköp, vilket inte omfattas av avfallskollektivets ansvar.

Regeringen har beslutat om nya regler som ska göra det enklare för hushållen att sortera sitt förpackningsavfall genom bland annat att krävställa kring fastighetsnära insamling. De nya bestämmelserna innebär att kommunerna tar över det operationella ansvaret för insamling av förpackningsavfall, och för information till hushållen om förebyggande och sortering av förpackningsavfall. Idag sköts insamlingen av producenterna. Ansvarsövergången sker den 1 januari 2024. Finansieringen av insamlingen ansvarar producenterna fortsatt för. Ett projekt har startats för att hantera dessa utmaningar. Viktiga delprojekt i projektet är upphandling av insamling från ÅVS, omlastningsplats av material och insamling flerfamiljshus.

Utöver ovanstående utmaningar har etappmål beslutats av regeringen. Livsmedelsavfallet ska minska med 20 procent fram till 2025. 65 procent av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas eller förberedas för materialåtervinning senast 2035. Vidare har en ambition om cirkulär ekonomi fastslagits av regeringen.

Under årets första tertial förelåg fokus på kostnadsökningar främst orsakat av ökade drivmedelspriser. Tre leverantörer begärde att få justera sina priser och förhandling om justerade priser har skett inom befintligt avtal. Tillsammans med Nacka kommuns inköpsavdelning togs en strategi fram för hur dessa förfrågningar skulle hanteras.

Pilotprojektet kring byggåterbruk med Beijer har utvecklats ytterligare. Byggåterbruk samlar in olika material och det material som Beijer inte kan avyttra skickas till Nacka Gymnasiums byggutbildning i syfte att använda som utbildningsmaterial. Visst material och återbruk har skänkts till skolor och förskolor. Den mobila kretsloppscentralen har utvecklats så att återbruk kan både lämnas och hämtas.

Böcker och EPS (frigolit) sorteras numera ut på kretsloppscentralerna i Östervik och Boo. Fraktionerna materialåtervinnas istället för att energiåtervinnas, vilket leder till besparingar i behandlingskostnad som i sin tur resulterar i att klimatutsläppen minskar med 78 ton CO₂-ekvivalenter.

Under året har kärntaggningsprojektet färdigställt. Projektets mål var att digitalt märka upp varje plats där avfall hämtas, i enlighet med det insamlingsavtal som påbörjades 2019. Kärntaggningsprojektet har visat sig vara effektivt. Totalt sett ökar bolagets intäkter på årsbasis mellan 8 och 10 miljoner kronor.

2.3 VA-kollektivet

En av våra strategiska vattenanläggningar har blivit skyddsobjekt, ett beslut som fattas av Länsstyrelsen. Under året har merparten av VA-avdelningens medarbetare genomgått säkerhetsintervju och registerprovning hos Säpo i enligt med den säkerhetsklassning som gjorts.

För att säkerställa dricksvattenförsörjningen för Nackaborna sker arbete med nödvattenplan, etablering av nödvattentäkt, se över möjligheten till fler leveranspunkter och utbyggnad av redundans i huvudvattenledningssystemet. En workshop har hållits kring olika scenarier om företagets förmåga att nödvattenförsörja Nackaborna med fokus på utrustning och logistik. Med på workshopen var deltagare från Nacka vatten och avfall och Nacka kommun.

Under hösten avslutades årets tillskottsvattenutredning som genomfördes i Birkaområdet på Sicklaön. Sammanlagt 103 fastigheter ingick i utredningen som innefattade både TV-inspektion av spillvattenledningar och rökning av fastigheter för att fånga felkopplade stuprör, spygatter och rännstensbrunnar. 6 procent av fastigheterna visade sig vara felkopplade. En sammanställning av samtliga genomförda tillskottsvattenutredningar har tagits fram.

Förnyelsetakten 2022 på rullande 3-årsmedelvärde är för vattenledningsnätet i snitt 0,7 procent och är det uttalade målet enligt förnyelsemodellen för att inte bygga upp en underhållsskuld för VA-ledningsnätet.

En beredskapsplan har upprättats med anledning av sprängningar för tunnelbanan från Jarlaberg då risk för tunnelras i avloppstunneln föreligger.

Under året har bland annat upphandling av nya VA-konsulter slutförts och ramavtal finns nu med tre olika leverantörer. Avtalet har möjlighet att förlängas upp till sex gånger, vilket innebär att ramavtalet är giltigt fram till och med 2030. Dessutom har upphandlingen av digitala vattenmätare slutförts. När de digitala vattenmätarna är på plats kan arbetet med att reducera vattenförlusterna utvecklas ytterligare genom mer detaljerade vattenbalanser och förbrukningszoner. De digitala vattenmätarna kommer även att minska antalet frågor till kundtjänst och hantering av återbetalningar vid överförbrukning samt göra intäktsprognoserna mer träffsäkra.

Under 2022 har en genomlysning av samtliga verksamhetsområden för dagvatten i Nacka genomförts. Utredningen kommer färdigställas under 2023 och kommer eventuellt resultera i justeringar.

Arbetet med tillgångsförvaltning har startat och implementeringen beräknas pågå under en femårsperiod. Under hösten har en endagsutbildning i tillgångsförvaltning genomförts för att skapa gemensam förståelse och kunskapsplattform i ämnet.

Inventering av 1213 brandposter blev klart under 2022 och framtida drift och underhållsplan är under framtagning för kommunens brandposter.

3 Måluppföljning

Nacka vatten och avfalls värdegrund har en viktig roll för hur varumärket uppfattas och är en grundläggande del i företagskulturen. Värdegrunden består av orden professionella, nytänkande och hållbara.

Följande styrelsemål är beslutade för 2022:

1. Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare
2. Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster
3. Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning
4. Verksamheten har en ekonomi i balans

Styrelsemålen är formulerade som ett tillstånd med en kort beskrivande text. Målen följs upp genom indikatorer med tillhörande kommentarer. Nedan redovisas måluppfyllelsen för 2022 års beslutade styrelsemål samt utfallet för respektive tillhörande indikatorer, totalt 16 stycken.

Angivet nuläge i tabellerna avser senaste mätning.

Måluppfyllelsen bedöms som god. Bolaget arbetar aktivt med olika aktiviteter för att stärka varumärket och kompetensförsörjningen till branschen. Bolaget levererar tjänster med god kvalitet och ger medborgare trygg VA- och avfallsförsörjning.

3.1 Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Nacka kännetecknas av stor valfrihet och inflytande. Kommunen möter invånarna i Nacka och aktörernas behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

Bästa utveckling för alla						
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	133 p*	150 p	140 p	145 p	150 p
	Motiverad medarbetarindex (MMI)	68	>70	>65	>68	>70

* Avser mätning 2021

Med det menas: Nacka vatten och avfall har en inkluderande kompetensförsörjning som innebär att matcha rätt medarbetare med rätt kompetens. Vi synliggör och värdesätter lärande i arbetet. Vi strävar för ett hållbart arbetsliv genom kontinuerlig kompetensutveckling för individen, samt att individens kompetens är i fokus för verksamhetens bästa.

Resultatet av undersökningen *Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)* är 133 och avser mätning 2021. Medianvärdet för branschen ligger på 128. Resultatet för bolaget jämfört med föregående mätning är en förbättring från 120. De nyckeltal som har förbättrat resultatet jämfört med föregående mätning är avgångar, rörlighet nyanställda, korttidssjukfrånvaro samt medianlön.

Resultatet för *Motiverad medarbetarindex (MMI)* är 68 vilket är ett förbättrat resultat från 2021 då MMI var 59. Enkäten hade en svarsfrekvens på 91 procent. Resultatet 2022 visar att medarbetarna upplever en ökad tydlighet om vad som förväntas av dem i arbetet och att stödet från såväl chefer som övriga kollegor har förbättrats. Cheferna anses också vara mer tillgängliga 2022 jämfört med för ett år sedan. Även cheferna upplever att förutsättningarna för att bedriva ett gott ledarskap förbättrats. Arbetsbelastningen hos medarbetarna upplevs som mer rimlig 2022 och fler uppger att de har energi kvar för att göra saker som de önskar på sin fritid.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen anses vara god då båda indikatorerna har gått tillbaka mot värdena som var innan pandemin. Bolaget arbetar aktivt med olika aktiviteter för att stärka varumärket och arbetsmiljön. Under 2022 har fokus även legat på utbildning och kompetenshöjning, där utbildningsbudgeten för första gången överskreds. Flera medarbetare har utbildats för att kunna validera medarbetare för att stärka kompetensförsörjningen till bolaget och branschen. Bolaget har tagit emot praktikanter via Jobbsprånget, Tekniksprånget och en LIA-praktikant.

3.2 Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster

Nacka är en välkommande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka, och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka. Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka						
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	Andel vattenprov "tjänligt utan anmärkning" ¹	95%	>95%	>95%	>95%	>95%
	Bräddningar ²	0,33%	<0,5%	<0,5%	<0,5%	<0,5%
	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning ³	62%	75%	75%	75%	75%
	Nöjdhet besök kretsloppscentraler	90	92	92	94	94
	Tillgänglighetsindex ⁴	63	72	72	72	72

¹ Mikrobiologiska och kemiska vattenprover enligt ordinarie egenkontrollprogram

² Andelen bräddningar av den totala avloppsvolymen mätt som rullande treårsmedelvärde

³ Med god status menas totalhalten av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. NVOA följer målnivåerna i Nacka kommun. Utfall år 2022.

⁴ Sammanvägt index för avfall och VA.

Med det menas: Säkra leveranser av god kvalitet ger medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning.

För att bidra till attraktiva livsmiljöer i hela Nacka jobbar Nacka vatten och avfall med att ge medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning. Bland annat tas dricksvattenprover kontinuerligt runt om i kommunen. Under 2022 har 110 dricksvattenprov analyserats varav 104 har bedömts som tjänliga utan anmärkning, detta motsvarar 95 procent och är i nivå med målvärdet. I de fall anmärkning har uppmätts har inga åtgärder bedömts som nödvändiga.

Andelen "Bräddningar" av den totala avloppsvolymen mätt som rullande treårsmedelvärde är 0,33 procent, vilket är bättre än det uppsatta målet på 0,5 procent. Under 2022 var det bräddningar vid åtta tillfällen, sammanlagt 3800 m³ vilket motsvarar 0,04 procent av den totalt avledda avloppsvolymen. Främsta orsakerna till bräddningar var dels höga flöden vid snösmältning, dels elfel som medfört att pumpar stannat samt vid ett tillfälle läcka på en tryckspillvattenledning.

Under året har normal drift genomförts på alla dagvattenanläggningar. Utöver detta har extra åtgärder genomförts i Långsjöns dagvattendamm i form av rensning och mindre reparationer samt installation av en cirkulationspump.

Målet för Nackabornas nöjdhet på deras besök på kretsloppsstationer är 2025 satt till 94 procent. Möjlighet till att sortera på kretsloppscentralerna ökar och 2022 ligger värdet på 90 procent vilket är under årets målvärde på 92 procent.

Insamlingsuppdraget visar att antal kärltömningar från enbostadshus har minskat med 10 procent vilket också påvisas i minskade avfallsmängder under året. Antal reklamationer per 100 tömningar når 0,16, vilket är lägre än förra året och under målet för 2022.

Bolaget har ökat ambitionerna att hämta grovavfall fastighetsnära och på så sätt minska medborgarnas bilberoende. Detta sker dels genom samarbete med Tiptapp, dels genom den utökade mobila kretsloppscentralen. Genom samarbetet har fler än 2000 medborgare fått avfallet hämtat vid bostaden. Den genomsnittliga tiden mellan annonsering och hämtning är 70 minuter. Avfallet lämnas sorterat på kretsloppscentraler.

Den mobila kretsloppscentralen samlade in 18 ton sorterat avfall fastighetsnära och hade under året 6000 besökare.

Ett annat mått på förtroendet är "Tillgänglighetsindex", vilket är ett samlat betyg på kundupplevt bemötande och tillgänglighet i Nacka vatten och avfall. Indexutfallet var 63 och uppnådde därmed inte uppsatt mål på 72.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen anses vara god då leveranserna håller hög kvalitet och ger medborgare trygg VA- och avfallsförsörjning över tid. Majoriteten av kunderna kommer snabbt i kontakt med bolagets kundservice, samtidigt finns det förbättringspotential utifrån de undersökningar som mäter tillgängligheten. Nöjdheten på Kretsloppscentralerna ökar från föregående år.

3.3 Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning ●

Nacka växer för fler. Fram till 2030 ska minst 14 000 nya bostäder byggas och 10 000 nya arbetsplatser skapas. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt. Nacka utvecklas i nära samspel med Nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

Stark och balanserad tillväxt						
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning	Elförbrukning i avloppsledningsnätet (kWh/m ³)	4%	-1%	-1%	-1%	-1%
	Tillskottsvatten ¹	34%	<45%	<39%	<38%	<37%
	Vattenförluster ²	11%	<13%	<12%	<12%	<12%
	Index biologisk behandling	35	37	39	43	47
	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)	174	175	170	165	160
	Materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall (% av total inlämnad vikt)	29*	34	34	37	40

* Avser mätning 2021

¹ Andel av den totala avloppsvolymen som inte utgörs av spillavloppsvatten. Mäts som rullande treårsmedelsvärde.

² Andel av den levererade vattenvolymen som inte debiteras kund eller förbrukas i den egna verksamheten.

Med det menas: Nacka vatten och avfall tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. En långsiktigt hållbar försörjning styrs av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och ekologiskt motiverat.

Elförbrukningen mätt som kWh/m³avloppsvatten har ökat med 4 procent jämfört med 2021, trots att årsförbrukningen blev 140 000 kWh lägre än föregående år. Orsaken är lägre volymer avloppsvatten. Tillskottsvatten är andelen av den totala avloppsvolymen som inte utgörs av spillavloppsvatten. Årets utfall landade på 33 procent. Utfallet för rullande treårsmedelsvärde är 34 procent vilket är bättre än målvärdet 45 procent. En bidragande orsak till minskningen är de fortsatt låga vattenförlusterna. Stor

del av utläckaget hamnar i spillvattenledningarna. Årets tillskottsvattenutredning av 103 fastigheter visade att sex procent var felkopplade.

Den positiva trenden med låga vattenförluster fortsätter. Under 2022 uppgick de till 11 procent och visar andelen av den levererade vattenvolymen som inte debiteras kund eller förbrukas i den egna verksamheten. Statistik från Svenskt Vatten visade på ett genomsnitt i Sverige på 17 procent 2021.

Som ett led i det långsiktiga hållbarhetsarbetet mäts även *Index för biologisk behandling* och *Mängd insamlad mat- och restavfall (kg/person och år)*. För samtliga dessa indikatorer har en förbättring uppmätts jämfört med senaste mätning.

Förnyelsetakten 2022 på rullande 3-årsmedelvärde är för vattenledningsnätet 1 procent och spillvattenledningsnätet 0,44 procent. Detta innebär ett snitt på 0,7 procent och är det uttalade målet enligt förnyelsemodellen för att inte bygga upp en underhållsskuld för VA-ledningsnätet.

De insamlade matavfallsmängderna ökade under året. Detta berodde till största del på att fler flerbostadshus anslöt sig. Ambitionen som bolaget har att 50 procent av matavfallet behandlas biologiskt uppnås inte. Utfallet för 2022 blev 35 procent vilket är under målet för 2022 som ligger på 37 procent. Nyckeltalet består av ett förhållande mellan faktisk insamlad mängd och teoretisk uppkommen mängd utifrån en schablon som Naturvårdsverket uppdaterar vartannat år. Denna schablon är sannolikt hög 2022 och 2023 då en större pris- och miljömedvetenhet får konsumenten att kasta mindre mat.

Mängden mat- och restavfall fortsatte att minska. Målet uppfylldes med ett utfall på 174 kg per person och år vilket var 1 kg bättre än utsatt mål och en förbättring från föregående år med 9 kg.

Bolaget vill ge medborgarna möjlighet att hantera sitt avfall på bästa sätt och som ett led i detta arbete mäts "*Andelen hushållsavfall insamlad för materialåtervinning*". Detta värde har från 2019 stigit med fyra enheter till 29 procent fram till 2021. Utfallet för 2022 beräknas fortsätta att stiga.

Bolagets bedömning av måluppfyllelsen anses som god. Nacka vatten och avfall arbetar löpande med att informera kunderna om vikten av att använda vattnet på ett miljövänligt och hållbart sätt. Bolaget ger tips och råd om hur hushållen kan minska förbrukningen och vilka åtgärder som kan vidtas för att hålla vattnet rent. Genom arbetet med aktiv läcksökning har vattenförlusterna sjunkit de senaste åren. Avfallskollektivet arbetar aktivt med att ändra beteenden för att göra förflyttningar i avfallstrappan. Avfallsmålen är ambitiösa och går mot en fortsatt positiv utveckling.

3.4 Verksamheten har en ekonomi i balans

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla Nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt, så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter. Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar Nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

Maximalt värde för skattepengarna						
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Verksamheten har en ekonomi i balans	Budgetavvikelse kostnader totalt	3%	+5%	+5%	+5%	+5%
	Personalkostnader i förhållande till totala kostnader	23%	<26%	<26%	<26%	<26%
	Administrativa kostnader i förhållande till fg år ¹	-2% ¹	-1%	-1%	-1%	-1%

¹ Kostnader rörande IT-miljön

Med det menas: Bolaget tar ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader. Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjande av VA- och avfallstjänsterna.

Nacka vatten och avfall strävar efter att ha en taxa som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens kostnader över tid. Årets resultat var i linje med budget och bolagets långsiktiga strategi är att ha en jämn och förutsägbar taxejustering.

De totala kostnaderna underskred budget med 3 procent och personalkostnaderna i förhållande till totala kostnaderna, 2 procent bättre än det uppsatta målet på max 26 procent, vilket framför allt berodde på vakanser.

Byte av IT-driftsleverantör genomfördes under året. De ekonomiska effekterna av detta byte kommer få fullt genomslag under 2023.

Markavtalet med Nacka kommun är klart men arbetet med att teckna genomförandeavtal och framtagande av underlag för fakturering är inte helt slutfört.

Avfallstaxan sänktes med 12 procent från och med 1 juli 2022 då bolaget har en upparbetad skuld till kollektivet. Denna skuld har tillkommit eftersom Avfallskollektivet återbetalade det villkorade aktieägartillskottet på 10 miljoner kronor och direkt avskrev kostnader för KIL KLC.

Ovillkorat aktieägartillskott med 40 miljoner kronor erhöles av kommunen i november.

Bolagets bedömning av målluppfyllelsen anses som god. De budgeterade resultaten var i nivå med budget och de tre indikatorerna var bättre än målvärdet. Bolaget arbetar fortsatt aktivt med att effektivisera processer.

4 Ekonomiskt resultat

4.1 Övergripande ekonomiskt resultat

TOTALT (MSEK)	AVVIKELSE		
	UTFALL 2022	BUDGET 2022	UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	345,3	356,0	-10,7
Över-/underuttag	-3,1	0,0	-3,1
Anläggningsavgifter	7,7	5,7	2,0
Aktiverat arbete	18,5	21,1	-2,6
Övriga rörelseintäkter	7,4	5,3	2,1
Rörelsens intäkter	375,9	388,1	-12,2
Driftkostnader	-237,2	-243,7	6,5
Personalkostnader	-81,1	-93,7	12,6
Avskrivningar	-39,6	-31,5	-8,1
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-358,1	-369,1	11,0
RÖRELSERESULTAT	17,8	19,0	-1,2
Räntor och andra finansIELLA poster	-16,8	-15,2	-1,6
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1,0	3,8	-2,8
Skatt	-1,0	-2,0	1,0
RESULTAT EFTER SKATT	0,0	1,8	-1,8

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på 4,9 miljoner kronor

Resultatet för helåret 2022 uppgick till totalt +1,0 miljon kronor före skatt, varav +0,2 miljoner kronor för avfallskollektivet och +0,8 miljoner kronor för VA-kollektivet.

RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	3,1	1,8	1,3
--------------------------------	------------	------------	------------

Bolagets resultat innan justering av överuttag uppgick till drygt 3 miljoner kronor, varav VA-kollektivet minus 6 miljoner kronor, vilket var i linje med budget. Resultatet för avfallskollektivet uppgick till 9 miljoner kronor, vilket var cirka 1 miljon kronor bättre än budget.

Vid årets slut uppgick skulden till avfallskollektivet till 34 miljoner kronor och skulden till VA-kollektivet till 27,5 miljoner kronor.

Ovillkorat aktieägartillskott erhöles i november med 40 miljoner kronor.

Avdragsrätten för negativt räntenetto är begränsat till 30 procent av företagens EBITDA (resultat före skatt, räntor, värdeminskingsavdrag och avskrivningar). För Nacka vatten och avfall var räntenettet positivt, vilket innebar att bolaget inte begränsades av avdragsrätten under 2022.

4.2 Avfallskollektivet

	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE
			UTFALL - BUDGET
Avfallskollektivet (MSEK)	2022	2022	
Huvudintäkter	110,9	117,3	-6,4
Över-/underuttag	-8,8	0,0	-8,8
Anläggningsavgifter	0,0	0,0	0,0
Aktiverat arbete	0,0	0,1	-0,1
Övriga rörelseintäkter	1,5	1,0	0,5
Rörelsens intäkter	103,5	118,4	-14,9
Driftkostnader	-85,0	-88,3	3,3
Personalkostnader	-10,6	-11,9	1,3
Avskrivningar	-6,5	-7,4	0,9
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-102,4	-107,8	5,4
RÖRELSERESULTAT	1,1	10,6	-9,5
Räntor och andra finansiella poster	-0,9	-1,1	0,2
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,2	9,5	-9,3
Skatt	-0,2	-2,0	1,8
RESULTAT EFTER SKATT	0,0	7,5	-7,5

Avfallskollektivet ökade i år överuttaget med 8,8 miljoner kronor, vilket ligger i linje med budgeten på 7,5 miljoner kronor, trots sänkning av taxan.

RESULTAT EXKL ÖVERUTTAG	8,8	7,5	1,3
--------------------------------	------------	------------	------------

Utfallet för huvudintäkterna låg 6 procent under budget vilket till största delen berodde på att taxan sänktes vid halvårsskiftet. Antal tömningar var 10 procent lägre än budgeterat och påverkade intäkterna med 2 miljoner kronor. Ersättningen för metallskrot var 0,8 miljoner kronor högre än budget och berodde på högre ersättningar.

Driftkostnaderna låg 4 procent under budget. Det berodde främst på att behandlingskostnaderna blev 2,5 miljoner lägre än budget då avfallsmängderna minskade på såväl kretsloppsstationer som det insamlade restavfallet. Kostnaderna för avfallsinsamling minskade med 1,5 miljoner kronor då grovfallsinsamling och antal kärltömningar minskade.

Elkostnaderna var dubbelt så höga mot budgeterat värde, en fördyring om 0,3 miljoner kronor. Insamlingen av slam och fett blev 0,9 miljoner kronor dyrare än budgeterat då nytt avtal trädde i kraft.

Personalkostnaderna var 10 procent lägre än budget och berodde på en hög sjukfrånvaro på grund av långtidssjukdom.

4.3 VA-kollektivet

VA-kollektivet (MSEK)	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE
	2022	2022	UTFALL - BUDGET
Huvudintäkter	234,5	238,7	-4,2
Över-/underuttag	5,8	0,0	5,8
Anläggningsavgifter	7,7	5,7	2,0
Aktiverat arbete	18,5	21,0	-2,5
Övriga rörelseintäkter	6,0	4,3	1,7
Rörelsens intäkter	272,4	269,7	2,7
Driftkostnader	-152,2	-155,4	3,2
Personalkostnader	-70,5	-81,8	11,3
Avskrivningar	-33,0	-24,1	-8,9
Övriga rörelsekostnader	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-255,7	-261,3	5,6
RÖRELSERESULTAT	16,7	8,4	8,3
Räntor och andra finansieringsposter	-15,9	-14,1	-1,8
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0,8	-5,7	6,5
Skatt	-0,8	0,0	-0,8
RESULTAT EFTER SKATT	0,0	-5,7	5,7

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på 4,9 miljoner kronor

VA-kollektivet minskade det ackumulerade överuttaget i år med 5,8 miljoner kronor, vilket ligger i linje med budgeten på 5,7 miljoner kronor.

RESULTAT EXKL UNDERUTTAG	-5,8	-5,7	-0,1
---------------------------------	-------------	-------------	-------------

Exklusive årets överuttag underskred VA-kollektivet intäktsbudgeten med 3 miljoner kronor, vilket främst berodde på lägre försåld vattenvolym och lägre aktiverat arbete med anledning av vakanser. I övriga intäkter ingick intäkter för brandpostunderhåll åt Nacka Kommun för år 2018–2022.

Rörelsens kostnader underskred budget med nästan 6 miljoner kronor, främst relaterat till lägre volymer avloppsrening och inköpt vatten, cirka 7 miljoner kronor. Årsvolymen avlopp till Stockholm vatten och avfall var den näst lägsta sedan 1985. Inköpt el överskred budget med cirka 4 miljoner kronor i och med ökade priser. Personalkostnaderna var lägre än budget med anledning av bland annat vakanser. Om hänsyn tas till inhyrd personal som ersätter vakant personal var kostnaderna cirka 5 miljoner kronor lägre.

Avskrivningarna var cirka 9 miljoner högre än budget på grund av aktiveringar av gamla Stadsbyggnadsprojekt som släpat efter övertagandet av projektportföljen från Nacka Kommun. Räntekostnaderna överskred budget i och med ökade räntor, detta trots att upplåningsbehovet är senarelagt med anledning av tidsförskjutningar i stadsbyggnads- och investeringsprojekt.

5 Personal

5.1 Personalläge

Antal anställda vid utgången av året var 104 personer och antal helårsarbetare var 103, varav fyra visstidsanställda.

Under året gjordes 17 nyanställningar, varav fyra visstidsanställningar. Samtidigt slutade 13 personer, varav en pensionsavgång. Utöver detta förstärktes organisationen med interimslösningar på chefsvakanser och med externt tillfälligt konsultstöd för andra vakanser. Rekryteringar för att tillsätta vakanser genomförs löpande.

Andelen kvinnor minskade och uppgick till 41 procent. Genomsnittsåldern har sedan bolaget bildades varierat mellan 45 och 48 år.

5.2 Sjukfrånvaro

År	2022				2021			
	Totalt	Varav långtids- sjukskrivna	Kvinnor	Män	Totalt	Varav långtids- sjukskrivna	Kvinnor	Män
Tertial 1	4,7%	19,3%	6,3%	3,6%	4,6%	30,1%	4,0%	5,1%
Tertial 2	3,9%	36,8%	5,6%	2,6%	4,2%	26,8%	4,5%	4,0%
Helår	4,1%	32,5%	5,4%	3,3%	3,9%	25,4%	4,4%	3,5%

Sjukfrånvaron var något högre än föregående år, främst på grund av ökad långtidssjukfrånvaro. Nacka vatten och avfall hade under året några medarbetare med långtidssjukfrånvaro där orsaken till sjukskrivning inte var arbetsrelaterad och där samtliga har en plan för återgången till arbetet när det är möjligt. Fortsatt var det en skillnad i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män. Under pandemin var den jämnare men har under 2022 återgått till fördelningen som var innan pandemiåren 2020 och 2021.

5.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Under året genomfördes två mindre arbetsmiljöenkäter för hela bolaget, en om hur återgången till Mötesplatsen varit och hur vi framåt vill ha våra bolags gemensamma informationsmöten, helt digitala eller i fysisk form. Majoriteten av alla medarbetare föredrog enligt enkäten gemensamma informationsmöten i fysisk form och komplettering med information på intranätet som kan läsas i efterhand. Den andra enkäten kartlade den fysiska arbetsmiljön på Mötesplatsen och mynnade ut i en handlingsplan där bland annat önskemål om omfördelning av arbetsplatser inom zonerna var en åtgärd. Handlingsplanen kommer att följas upp och utvärderas i början av 2023.

En risk- och konsekvensanalys genomfördes kopplat till förändringen av VA avdelningens organisation som trädde i kraft 1 september 2022, den kommer att följas upp efter sex månader. En uppföljning gjordes av övertidsuttaget under beredskap i VA-verksamheten i slutet av året. Åtgärder vidtogs direkt för enskilda medarbetare som kommit upp i för många övertidstimmar samt planering av schemat för resten av året för att minimera risken att fler medarbetare skulle komma över övertidstaket. Handlingsplanen presenterades för fackliga ombud och skyddsombud inom ramen för facklig samverkan.

Resultatet av 2022 års medarbetarundersökning visade ett ökat Motiverad MedarbetarIndex (MMI) jämfört med föregående år från 59 till 68, vilket ligger nära bolagets mål 70 för 2022. Svarefrekvensen var 91 procent.

5.4 Personalförsörjning och kompetensutveckling

Kompetensförsörjningen inom VA och avfallsbranschen utvecklas i takt med omvärlden och dess utmaningar så som pågående digitalisering, säkerhet, klimatförändringar och effektiviseringar. Besluten blir alltmer komplexa och ställer nya kompetenskrav på befintliga och nya medarbetare i branschen. Kompetensförsörjningen inom VA är en utmaning eftersom det krävs särskilda insatser för att attrahera den kompetens som krävs och rekryteringsprocesserna ofta tar lång tid. För att säkra en väl fungerande kompetensförsörjning idag och i framtiden behöver Nacka vatten och avfall vara aktiva i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare samt öka sin förmåga att attrahera nya målgrupper på arbetsmarknaden och samtidigt behålla de kompetenser bolaget har idag. Arbetet fortsätter med att följa kompetensförsörjningsstrategin för att försöka skapa fler vägar in i branschen och bredda rekryteringsbasen så att nya men även andra kompetenser tas tillvara.

Validering och praktikplatser är viktiga verktyg för att lyckas med bolagets kompetensförsörjningsstrategi. Genom validering kan en person genom praktik och handledning tillägna sig kompetens på ett strukturerat sätt. Personen bedöms, valideras och kompetens dokumenteras så att det ger möjlighet till ett formellt erkännande i form av ett yrkesbevis, oberoende av hur kompetensen tillskansats. Nacka vatten och avfall är aktiva i det branschgemensamma utvecklingsarbetet om nationella yrkesprofiler för att säkra kompetensförsörjningen till branschen som helhet och till bolaget. Engagemanget kommer ytterligare intensifieras de närmaste åren genom tillämpning av nationella yrkesprofiler och verktyg för validering för VA och återvinningsbranschen i egen verksamhet. Under 2022 utbildades ytterligare tre bedömare för yrkesvalidering internt i NVOA.

6 Investeringar

	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE
INVESTERINGAR (MSEK)	2022	2022	UTFALL-BUDGET
VA	130,4	133,0	-2,6
Stadsbyggnad	136,4	191,0	-54,6
Avfall	2,4	3,0	-0,6
Övrigt	3,8	5,0	-1,2
Summa	273,0	332,0	-59,0

De totala investeringsutgifterna för helåret uppgick till 273 miljoner kronor, att jämföra med en helårsbudget på 332 miljoner kronor.

Framdriften i VA-investeringsprojekten var generellt god under året även om några projekt blev framflyttade på grund av resursbrist.

Utfallet för investeringar kopplat till stadsbyggnadsprojekt var lägre än budgeterat. Detta berodde främst på att projekt i samverkan med Nacka Kommun har förskjutna tidplaner och att genomförandeavtal för ett antal projekt fortfarande saknas.

Avfallsinvesteringarna utgörs främst av avfallskärl med en avskrivningstid på fem år.

2022 hade VA-kollektivet anslutningsintäkter på cirka 92 miljoner kronor.

6.1 Investeringar stadsbyggnad

Stadsbyggnadsinvesteringar syftar till att möjliggöra VA-försörjning till fastigheter som tidigare inte har haft kommunalt VA, exempelvis nybyggda områden eller tidigare sommarstugeområden men även omvandling och förtätning av befintliga områden via nya detaljplaner. Inom stadsbyggnadsavdelningen pågår arbete både i form av uppdrag och projekt. Uppdragen består till största delen av kommunens detaljplaner, där Nacka vatten och avfall agerar VA-konsulter och fakturerar nedlagd tid. De flesta pågående projekt genomförs i samverkan med kommunen av både resurs- och miljömässiga skäl.

2022 års investeringsbudget uppgick till totalt 191 miljoner kronor för stadsbyggnadsprojekt. Utfallet uppgick till 136 miljoner kronor. Av årets investering utgjorde reglering med exploitören av övertagna delar av Tollare drygt 28 miljoner kronor.

Ett antal osäkerhetsfaktorer identifierades beträffande samordningen mellan Nacka kommun och Nacka vatten och avfall, detta medverkade i hög grad till det låga utfallet.

- Förskjutningar av tidplanerna har skett för flertalet projekt.
- Markavtalet med kommunen har tydliggjorts, men arbetet med att teckna genomförandeavtal och framtagande av underlag för fakturering för redan genomfört arbete 2020–2022 har ännu inte slutförts.

Avsaknad av genomförandeavtal mellan kommunen och Nacka vatten och avfall medför svårigheter att ha kontroll på VA-kostnaderna.

Kommande års lånebehov kommer att justeras då många projekt skjutits framåt i tiden. Stora investeringar inom Nacka planeras framöver. Osäkerheterna på grund av pandemin, kriget i Ukraina och ett förändrat marknadsläge påverkar tidsplaneringen och innebär konsekvenser eftersom likviditetsplanering, kapitalkostnadsbehov och beräkning av VA-taxan baseras på osäkra grunder. Den ekonomiska kontrollen per projekt ökar successivt och skapar totalt sett en bättre noggrannhet för de prognoser som ligger till grund för kommande års lånebehov och kapitalkostnader.

Intressanta pågående stadsbyggnadsprojekt:

- **Projektet inom Sydöstra Boo:** Omfattar områdena Solbrinken-Grundet, Mjöludden-Gustavsviks gård, Dalvägen-Gustavsviksvägen och Galärvägen. Dessa projekt utgör en stor kostnadsvolym i projektportföljen (cirka 500 miljoner kronor) och har stort fokus, både hos Nacka vatten och avfall och Nacka kommun. Detaljprojektering pågår och ska vara färdig våren 2023. En av detaljplanerna, Dalvägen-Gustavsviksvägen, är överklagad medan övriga detaljplaner har vunnit laga kraft.
- **Område G (Sydöstra Kummelnäs) och område B (Riset Sångfågelvägen):** Förnyelseområdena i Saltsjö-Boo ska förses med kommunalt VA för att säkra tillgången till rent dricksvatten och minska miljöbelastningen från enskilda avlopp. I Norra Boo bygger Nacka vatten och avfall sedan 2020 ut VA i samverkan med vägföreningen, då det är enskilt huvudmannaskap för vägar. Utbyggnaden av Område G (Sydöstra Kummelnäs), Område B (Riset Sångfågelvägen) och Rörundsviken 2 har varit framgångsrikt och med hög framdrift. Tidplanen har kunnat kortas ned med mer än ett år. Utbyggnaden har inneburit att närmare 300 hushåll fått möjlighet att ansluta till kommunalt vatten och spillvatten. Område G var klart för anslutning oktober 2021 och område B december 2022.

6.2 VA-investeringar (exklusive stadsbyggnad)

VA-investeringar består av reinvesteringar samt kapacitetshöjande åtgärder i befintligt ledningsnät och anläggningar. Dessa investeringar uppgick totalt för helåret till cirka 130 miljoner kronor vilket är i linje med helårsbudgeten på 133 miljoner kronor.

Intressanta projekt som pågått under 2022:

- Tidplanen för entreprenaden Neglingemaren, nya VA-ledningar och avloppspumpstation, har blivit förskjuten ett antal gånger främst på grund av ofullständig arbetsledning av entreprenören. Att entreprenadens färdigställande blivit förskjuten innebär också att momentet med att ta upp gamla ledningar också är tidförskjutet. Slutbesiktningen är nu planerad till mitten av januari 2023 då också ekonomisk slutreglering sker.
- Entreprenaden Källvägen blev under året slutbesiktad och överlämnad till Ledningsnät. En del oförutsedda kostnader på grund av svåra geotekniska förhållanden dök upp under året vilket bidrog till ökade kostnader för bland annat kvarlämnad spont. Ett försäkringsärende och reklamation skickades in i december till projekterande konsult gällande en svacka på ledningen.
- VA Bygg slutförde under året sex olika entreprenader med ett utfall på cirka 30 miljoner. Totalt har drygt 2100 meter ledningar renoverats och lagts om. I entreprenaden Sveavägen/Trollvägen har omläggning och renovering av 600 meter vattenledningar och 550 meter spillvattenledningar genomförts.
- Under året har ett antal schaktfria ledningsrenoveringar genomförts i två olika etapper i ett område i Lillängen. Totalt har cirka 1300 meter vattenledningar renoverats med metoden U-liner.

Övriga särskilda kommentarer:

En del av bolagets långsiktiga arbete med en robust och säker vattenförsörjning är en förstudie angående möjligheterna att stärka upp leveranssäkerheten av dricksvatten genom en tredje inmatningspunkt. Flera leverantörer och ledningsalternativ har studerats och beslut har fattats att gå vidare med en djupare och mer detaljerad utredning för att tydliggöra vilket alternativ som är bäst för att säkerställa en säker och trygg vattenleverans till Nackaborna. I slutet av februari togs en ny strategisk tryckstegringsstation vid Skurusundet i drift. Tillsammans med nybyggda huvudvattenledningar i Björknäs förbättrar den leveranssäkerheten i Boo/Orminge och till Värmdö kommun.

Inkopplingen av nya huvudvattenledningar i Fisksätra har skett och i och med detta har de nya sjöledningarna mellan Lännersta och Fisksätra tagits i drift. Under januari 2023 påbörjas det sista arbetet med att koppla in samtliga sjöledningarna in till tryckstegringsstationen på Lännerstasidan.

6.3 Investeringar avfall

För närvarande finns tre kretsloppscentraler inom Nacka kommun: Älta, Östervik och Boo. Utredning och framtagande av underlag för beslut av ny permanent kretsloppscentral i stället för KLC Boo pågår. Även en ny detaljplan för området ska tas fram.

Utfallet 2022 på 2,4 miljoner kronor avsåg främst avfallskärl med en avskrivningstid på fem år.

2023 kommer bolaget ta över återvinningscentraler från förpacknings- och tidningsinsamlingen till ett värde av omkring 1 miljon kronor.

6.4 Övriga investeringar

Posten övriga investeringar består av fordon och inventarier.

Bilagor

Nedan redovisar Nacka vatten och avfall AB jämförelsetal, där sådana finns, med kommunerna Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby. Ett urval av data från VASS (Svenskt Vattens Statistik System) och Avfall Sverige presenteras nedan. Jämförelsen visar hur Nacka vatten och avfall AB förhåller sig till likartade kommuner i länet.

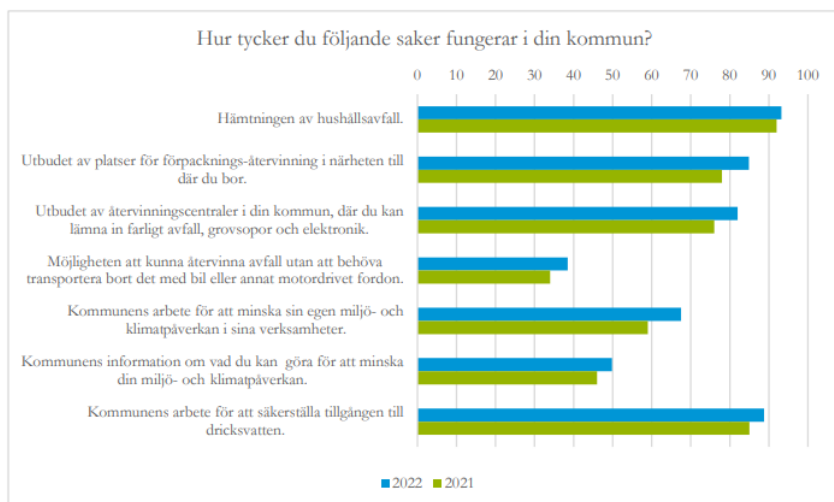
Bilaga 1 – Medborgarundersökning inflytande Nacka kommun 2022

Klimat- och miljöarbetet

Området ser Nackas största förbättring på +5,0 procentenheter jämfört med 2021. Nackas resultat går från att vara lägre än rikets till att vara högre än riket i 5 av 7 frågor. De frågor som går framåt starkast är kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan, utbud av platser för förpackningsåtervinning, återvinningscentraler som tar emot farligt avfall, grovsopor och elektronik samt möjligheten att kunna återvinna avfall utan att behöva transportera bort det med bil.

Klimat- och miljöarbete Hur tycker du följande saker fungerar i din kommun?	Andel höga betyg kommun 2022	Andel höga betyg kommun 2021	Andel höga betyg riket 2022	Andel höga betyg riket 2021
Hämtningen av hushållsavfall.	93,2	92	93,1	93
Utbudet av platser för förpackningsåtervinning i närheten till där du bor.	84,9	78	82,1	82
Utbudet av återvinningscentraler i din kommun, där du kan lämna in farligt avfall, grovsopor och elektronik.	82,0	76	78,3	78
Möjligheten att kunna återvinna avfall utan att behöva transportera bort det med bil eller annat motordrivet fordon.	38,5	34	40,0	40
Kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan i sina verksamheter.	67,5	59	62,6	66
Kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan.	49,8	46	51,5	56
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten.	88,8	85	87,5	89

Tabell: Nackas resultat inom frågeområdet klimat- och miljöarbete

Källa: SCB

Bolagets kommentar: Resultatet av undersökningens frågeställningar som berör avfallsområdet har förbättrats i Nacka och var högre i genomsnitt än landet i tre av fyra frågor. Under 2022 fokuserade Nacka vatten och avfall på att utöka servicen kring fastighetsnära insamling av grovavfall genom samarbete med Tiptapp och start av ett nytt större koncept om mobil kretsloppscentral, kallad Mobil KLC Maxi. Det innebär att den mobila kretsloppscentralen gör längre besök vid utvalda platser med hög andel flerfamiljshus. Konceptet ger också möjlighet att hämta återbruk kostnadsfritt. Båda tjänsterna är uppskattade och väl använda funktioner, vilket kan vara en av förklaringarna till det förbättrade resultatet om att återvinna avfall utan tillgång till fordon. Ytterligare en anledning kan vara utbudet av återvinningscentraler.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att en av huvudleveranserna "Insamling av mat och restavfall" ständigt förbättras. Genom att ha en digital avläsning av alla hämtplatser möjliggörs en tydligare och effektivare uppföljning av leveransen, vilket bör avspeglars i en bättre kundupplevelse.

Bilaga 2 – Avfall web

Värderingsdel

Mycket god hållbarhet
God hållbarhet
Mindre god hållbarhet
Dålig hållbarhet

Översiktsdel

Lågt
Medel-låg
Medel-hög
Högt

Värderingsrapport Stockholms län 2021 (för Nacka anges även år 2020)

Värderingsdel	Nacka 2020	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby
AVFALLSMÄNGDER - FÖREBYGGA AVFALL							
Mängd insamlat kommunalt avfall, exkl trädgårdsavfall (kg/person)	387	362	344	389	281	461	434
Mängd insamlat restavfall (kg/person)	157	156	139	145	165	168	157
Material till återanvändning (kg/person)	Data saknas	6,5	3,9	3,9	2,9	3,5	6,4
ÅTERVINNING							
Faktisk materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall, andel (%)	Data saknas	29	38	34	25	29	36
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara. (%)	28	32	35	41	24	27	33
MILJÖEFFEKTER							
Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall (%)	96	91	98	81	70	79	88
Mängd förpackningar och returpapper, exkl. avfallsbärare, i restavfall (villa) (kg/hushåll och vecka)	2,8	1,4	0,7	1,1	2,3	1,9	1,3
Mängd förpackningar och returpapper, exkl. avfallsbärare, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	1,2	1,2	1,5	1,1	0,9	1,3	1,7
Mängd matavfall i restavfall (villa) (kg/hushåll och vecka)	1,9	0,6	0,7	0,9	1,8	2,0	1,0
Mängd matavfall i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	1,2	0,6	1,1	1,0	1,3	1,5	1,5
Mängd kommunalt avfall till deponering (kg/pers)	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,3	4,4
KUNDNÖJDHET - KVALITET OCH SERVICE							
Nöjdhet avfallshandling en- och tvåfamiljshus (%)	88	85	73	83	49	95	80
Nöjdhet avfallshandling lägenhet (%)	83	78	67	-	54	95	70
Nöjdhet hämtning kommunalt avfall vid bostad (%)	85	87	93	92	-	95	89
Nöjdhet besök ÅVC (%)	91	88	83	75	80	84	79
Nöjdhet information (%)	68	67	63	69	35	-	57
Översiktsdel							
KUND - Avfallsavgifter							
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (kr/år)	2 844	3 272	2 400	2 034	2 020	2 009	2 510
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (kr/år)	2 025	2 199	1 928	1 307	1 350	1 403	891
ÖKONOMI - Kostnader							
Totala kostnader exkl slam (kr/person)	854	877	933	807	725	970	712
Årskostnad service- och administration exkl slam (kr/person)	443	438	316	352	246	-	265
Årskostnad insamling mat- och restavfall (kr/person)	297	320	445	292	289	422	263
Årskostnad behandling inkl fjärtransport av mat- och restavfall (kr/person)	104	104	153	160	178	0	173

Bolagets kommentar: Avfallsmängderna sjönk mellan 2020 och 2021 vilket beror på pandemieffekten som inträffade 2020 där betydligt större avfallsmängder på Kretsloppscentralen registrerades. Material till återanvändning var högre än Nackas jämförelsekommuner vilket sannolikt beror på NVOAs samverkan med återbruksaktörer. Återbruk tas emot på samtliga kretsloppscentraler. Lastpallar, cyklar och byggåterbruk är andra återbrukssamarbeten som NVOA leder.

Insamlade matavfallsmängder fortsatte öka. Under 2021 har andelen förnyelsebara drivmedel minskat till 91 procent, vilket fortfarande är en hög nivå jämfört med övriga kommuner. Kundbemötandet ökar på bolagets kretsloppscentraler vilket beror på utökade möjligheter att lämna till återbruk, såsom lastpallar och byggåterbruk. Nacka kommun är fortfarande bland de 25 procent mest kostnadseffektiva kommunerna utifrån parametern "totala kostnader exklusive slam". Under 2022 sänktes taxan med 12 procent.

Avfall Sveriges årliga ranking visar att Nacka är näst bästa avfallskommun i Stockholms län, på plats 48. Danderyd är bäst i länet på plats 35 och Osby är bäst i landet. Nacka har bland annat ett högt kundnöjdhetsindex och minskade mängder avfall, vilket bidragit till 73,9 poäng av 100.

Bilaga 3 – Hållbarhetsindex (HBI)

Hållbarhetsindex (HBI) är en modell som redovisar statusen i VA-verksamheten. Varje delområde utvärderas med hjälp av ett antal frågor och nyckeltal. HBI syftar till att förbättra och prioritera viktiga områden och stödjer det långsiktiga arbetet då HBI:s planeringshorisont är 5–10 år.

HBI 2018—2022

	Hållbara tjänster för brukare						Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser			
	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämningsssäkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
2018	1	2	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
2019	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2
2020	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	3	2	2
2021	1	2	3	2	1	1	2	1	1	1	1	3	2	2
2022	1	2	3	3	1	1	2	1	1	2	1	3	2	2

Bolagets kommentar: Några av de viktigaste aktiviteterna som Nacka vatten och avfall genomfört är:

- Samverkan med Nacka kommun för att färdigställa allt underlag till en nödvattenplan för kommunen.
- Samverkan med Nacka kommun i arbetet med att ta fram en vattentjänstplan.
- Systematiskt arbete med förnyelseplanering och reinvesteringar i såväl ledningsnät som i de tekniska anläggningarna.
- Planering och åtgärder för redundans i huvudvattenledningsnätet.
- Systematisk läcksökning för att minska vattenförlusterna på ledningsnätet.

Statusen för två delområden försämrades under 2022. *VA-planering* blev röd i och med att det i nuläget saknas en beslutad VA-plan då den befintliga har plockats bort som styrande dokument inom Nacka kommun. *Miljökrav* gick från grön till gul då genomförda bräddningar, även om de var få, delvis belastat recipient med dålig status.

Delområde *VA-anläggningens status* var fotstätt röd, vilket berodde på Stockholm Vatten och Avfall och Käppalas omfattande investeringsbehov i sina avloppsreningsverk för att möta ökade utsläppskrav. Delområde *Leveranssäkerhet* kvarstod på röd nivå eftersom nödvattenplanen inte är färdigställd och beslutad samt att Stockholm Vatten och Avfall angett att deras vattenproduktion närmar sig kapacitetstaket.

Bilaga 4 – Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner

Statistikuppgifter hämtade från Svenskt Vattens statistiksystem VASS

		Nacka	Tyresö	Täby	Danderyd	Sollentuna	Solna
	Enhet	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Basfakta							
Anslutningsgrad vattenledningsnätet	%	97	95	100	100	100	100
Antal spillvattenpumpstationer per km ledning	st/km	0,25	0,56	0,11	0,09	0,13	0,26
Total ledningslängd per ansluten person	m/ansluten	10,4	12,9	11,5	18,2	10,0	3,7
Antal LTA eller likvärdiga spillvattenpumpstationer	st	3 173	102	0	3	19	13
VA-anläggningens status och funktion							
Tillskottsvatten ¹	%	36	41	35	66	34	26
Andel vattenprover "tjänliga utan anmärkning" ²	%	91	100	95	89	97	100
Sålt vatten/levererat vatten	%	87	70	72	65	86	89
Läckor på huvudvattenledning	st/km ledning	0,050	0,124	0,074	0,091	0,065	0,100
Stopp på spillvattenförande huvudledning	st/km ledning	0,058	0,076	0,055	0,127	0,079	0,076
Förnyelsetakt vattenledningar	%	0,84	0,02	0,40	0,17	0,19	0,16
Förnyelsetakt spillvattenförande ledningar	%	0,47	0,26	1,15	0,07	0,27	0,00
Ekonomi							
Total kostnad per ansluten	kr/ansluten	2 244	2 646	1 429	2 236	1 579	1 308
Andel kapitalkostnader av totala kostnaden	%	15,4	13,9	16,6	9,8	16,6	10,0
Kund							
Dricksvattenförbrukning hushåll	liter/person och dygn	131	149	143	130	143	150
Antal fjärravlästa vattenmätare	st	47	100	0	7149	7653	0
Total årskostnad för villa ³	kr/år	8 027	8 644	4 730	7 839	5 613	3 247
Total årskostnad för flerfamiljshus ⁴	kr/år	83 534	83 904	49 964	42 199	55 680	24 667
Förbrukningsavgift för vatten och avlopp	kr/m ³	34,42	27,17	24,25	17,53	13,47	9,23

¹ Beräknas utifrån svar i VASS enligt formeln: $(Vb202 - Vb204) / Vb202$

² Beräknas utifrån svar i VASS enligt formeln: $(1 - ((Ks201 + Ks202 + Ks207 + Ks208) / (Ks200))) * 100$

³ Typhus A är en statistisk villa som nyttjar samtliga vattentjänster, förbrukar 150 m³/år och har en tomtyta på 800 m².

⁴ Typhus B är ett statistiskt flerbostadshus med 15 lägenheter som nyttjar samtliga vattentjänster, förbrukar 2 000 m³/r och har en tomtyta på 800 m².

Bolagets kommentar:

- Vattenförluster
 - Tillsammans med Sollentuna och Solna hade Nacka en låg andel vattenförluster, 13 procent. Genomsnittet i Sverige låg på 24 procent, en nivå som Nacka befann sig på för tre-fyra år sedan. Minskningen var resultatet av ett uthålligt arbete med daglig analys av vattenbalansen och läcksökning i fält. (Vattenförluster = 1 – sålt vatten/levererat vatten).
- Läckor vid huvudvattenledning
 - Nacka hade lägst antal vattenläckor per kilometer ledning. En förklaring till Nackas låga nivå kan vara den höga förnyelsetakten på vattenledningarna. Nacka har under flera decennier arbetat systematiskt med att relina vattenledningarna.
- Förnyelsetakt
 - Nacka hade högre förnyelsetakt, 0,84 procent, av vattenledningar än jämförelsekommunerna och näst högsta förnyelsetakt av spillvattenledningar. Detta indikerar att Nacka har ett väl fungerande och systematiskt förnyelsearbete som både kräver kunskap om den egna anläggningen och förmåga att genomföra åtgärderna.
- Vattenkvalitet
 - Andelen godkända vattenprover 2021 var 91 procent jämfört med 95 procent 2020. Avvikelserna beror främst på kemiska parametrar, bland annat förhöjda halter av järn. Det har inte gått att koppla dessa avvikelser till några specifika händelser och de har inte heller orsakat några särskilda åtgärder.

Bilaga 5 – Kundservice samtalsstatistik och kundutvärdering

Samtalsstatistik för 2022, T3 (sep – dec)

Inkommande samtal 5431

Besvarade samtal 5137

Ej besvarade samtal 294

Nyckeltal	Utfall	Mål	Diff.	Notering
Telefonkö snitt	38 sek	60 sek		Genomsnittlig kötid på 38 sek
Förlorade samtal snitt	5%	Max 5%		Svarsprocent på snitt 95%
Tillgänglighetsindex	63	70		Sjunkit från 71 (2021) till 63 (2022)

Kundutvärdering från kundundersökning 2022 rörande kundservice

Positiv andel för betygsfrågor inom frågeområde

	VA			Avfall		
	2022	2021	diff	2022	2021	diff
Antal svar	285	152		351	141	

Hur nöjd är du med...

Vår hemsida som informationskanal gällande VA/Avfall?	58%	55%		58%	52%	
Det bemötande du fått från vår kundtjänst när du kontaktat oss om VA/Avfall senaste 12 månaderna?	66%	71%		65%	66%	
Hur lätt det varit att komma i kontakt med rätt person hos oss när du haft behov av att diskutera frågor gällande VA/Avfall?	72%	62%		52%	71%	
Tänk på all erfarenhet du har av Nacka vatten och avfall AB som leverantör av VA/Avfall, hur nöjd är du då?	88%	89%		86%	84%	
Hur prisvärda anser du tjänsterna är?	49%	52%		40%	46%	

Bolagets kommentar:

- Nacka vatten och avfalls kunder var övervägande nöjda med bolaget som leverantör och drygt hälften upplevde bolagets tjänster som prisvärda.
- Kundstrategi togs fram som vägledning för hur NVOA sätter kundernas behov i fokus.
- Tillgänglighetsindex sjönk från 71 (2021) till 63 (2022) vilket innebar att bolagets kunder uppfattade Nacka vatten och avfall som helhet som mindre tillgängliga.
- Hemsidan uppdateras löpande för att bli mer användarvänlig och möta våra kunders behov, bland annat har e-tjänsterna lyfts fram mer tydligt på startsidan.